

Pensioengeheim: ABP en bond verkopen u knollen voor citroenen

27 AUGUSTUS 2005 (PAGINA 07)

Frank Kalshoven

Afgescheept met een treurig standaardmailtje van het ABP en een rookgordijn dat u door Xander den Uyl namens alle betrokken vakbonden is aangeboden, staan we een week later nog steeds met lege handen. Pensioen blijft geheim. Eerst nemen we de week door, straks houden we actievergadering.

Na mijn oproep, vorige week, om het ABP te vragen 'niet zo flauw te doen' en de berekeningen over lusten en lasten van het vroegpensioen openbaar te maken, stuurde u massaal mailtjes naar Heerlen. Mijn ABPmapje telt inmiddels zo'n achthonderd items met minimaal zeshonderd unieke mailadressen. U bent geweldig.

In de toelichting die velen meestuurden – jong én oud – komen drie elementen vaak terug. Eén: ik ben verplicht deelnemer, kan dus geen kant uit. Twee: het is mijn geld, dus mag ik even weten wat u daarmee doet. Drie: het is 2005 hoor, we leven in het tijdperk van openheid en transparantie. Velen van u maakten bovendien onderscheid tussen 'willen weten hoe het zit' en de conclusies die daaraan verbonden moeten worden. U bent als groep, net zomin als ik, niet tegen solidariteit, maar weet wel graag hoe solidair u dan precies geacht wordt te wezen. O, en dan was er ook nog een handvol lezers die vindt dat ik flauw doe en niet het ABP.

De 'directeur communicatie' van het ABP, Hans ten Brinke, componeerde een standaardmailtje dat begon met de superfoute zin: 'Hartelijk dank voor uw e-mail en betrokkenheid bij ons werk.' In die beschrijving 'ons werk' ligt het hele probleem besloten.

Als zelfs de directeur communicatie niet snapt dat zijn werk u koud laat, maar dat u wilt weten hoe het met uw pensioengeld zit, dan is er iets goed mis. Overigens bevestigde Ten Brinke in zijn mail het bestaan van de 'wiskundige berekeningen die actuïsssen en andere specialisten van het ABP kunnen maken', maar verwees zijn klanten door naar de sociale partners die over de openbaarmaking daarvan zouden moeten besluiten. U bent, net als ik, aan het verkeerde loket.

Deze loketkwestie is fascinerend. De figuur van een 'neutrale uitvoeringsorganisatie' die op de achtergrond blijft terwijl het bestuur naar buiten treedt en alle verantwoordelijkheid neemt, is niet ongewoon. Maar deze constructie is alleen geloofwaardig als de directie van die uitvoeringsorganisatie zich ook echt gedeisd houdt. Bij het ABP is dat allerm minst het geval. Op de ABP-site staan levensloopbeschrijvingen en foto's van alle directieleden, terwijl de bestuursleden het met de vermelding van hun naam moeten doen. De directeuren (John Neervens, Jaap Maassen, Roderick Munsters, Dick Sluimers) staan geregeld in de bladen ABP Wereld en ABP Magazine, waar ze honderduit babbelen over alle aspecten van het pensioenwezen.

Het is nog erger. Aan uw pensioengeld (168 miljard euro in het fonds, meldt de site) ontleent de directie van het ABP beleggingsmacht, die de laatste jaren steeds actiever wordt ingezet. Het ABP – de directie, niet het bestuur – dwingt bedrijven tot openheid van zaken en soms zelfs tot het wijzigen van beleid. De topman van Ahold bijvoorbeeld, Anders Moberg, moest vlak na zijn aantreden salaris inleveren op aandrang van (de directie van) het ABP. Directiebaas John Neervens voerde het woord, niet een of andere vakbondsbaas uit het bestuur.

Dat (de directie van) het ABP beleggersmacht uitoefent is op zichzelf uitstekend, als de premiebetalers aan wie het ABP die macht ontleent dan maar zeggenschap hebben over (de directie van) het ABP. Die zeggenschap heeft u niet, u krijgt niet eens antwoord op een legitieme vraag.

Neutrale uitvoeringsorganisatie? Blijkbaar alleen als het beter uitkomt.

Xander den Uyl meldde zich in de krant van woensdag. Die zou het varkentje dan wel even wassen. Aan mooie woorden weer geen gebrek ('open vizier', 'evenwichtige verdeling van lusten en lasten tussen generaties'), maar intussen geen openheid van zaken geven. Ja, hij noemt de (al bekende) premiepercentages en vertelt daar een verhaaltje bij. Het enige interessante aan zijn verhaal is zijn gebruik van het woordje 'vroeger' in de zin: 'Betalen jongeren meer voor ouderen dan vroeger?' Hij beantwoordt die vraag ontkennend, maar gaat er gemakshalve aan voorbij dat die toevoeging 'vroeger' geheel van eigen makelij is.

Uit de beste (maar bij gebrek aan feiten onvolkomen) analyse die beschikbaar is (op www.jongeambtenaren.nl) blijkt intussen dat het helemaal niet zeker is dat de lastenverdeling evenwichtig is.

Het staat nu dus 3-0 voor het ABP (en de vakbonden). Wat gaan we doen?

Optie 1: We laten het erbij zitten. Vind ik geen aantrekkelijke optie.

Optie 2: We schakelen het parlement in. Staf Depla (PvdA) heeft afgelopen weekend al Kamervragen gesteld – waarvoor dank – maar overigens doet men er het zwijgen toe. Via www.tweedekamer.nl kunt u naar de ledenlijst. Stuur een mail naar het Kamerlid op wie u gestemd hebt, en vraag hem of haar: Wat gaat u aan dat flauwe ABP doen? Stuur mij een cc'tje. Dit kunnen we sowieso doen, kan helemaal geen kwaad.

Optie 3: AbvaKabo FNV organiseert vanaf komende week bijeenkomsten over het vroegpensioen (zie www.abvakabo.nl voor plaats en tijd). Vraag Xander den Uyl daar zelf om openheid en stuur mij een verslag van zijn antwoorden. Kan ook nooit kwaad.

Optie 4: Er komt een Stichting Openheid ABP, die het pensioenfonds juridisch gaat dwingen openheid van zaken te geven. Ik kan daarvan geen deel uitmaken (want wil erover kunnen blijven schrijven), maar ben van harte bereid mensen die dit een goed idee vinden met elkaar in contact te brengen.

Ik hoor graag wat uw voorkeur heeft.